

Природно-заповідні об'єкти Українських Карпат

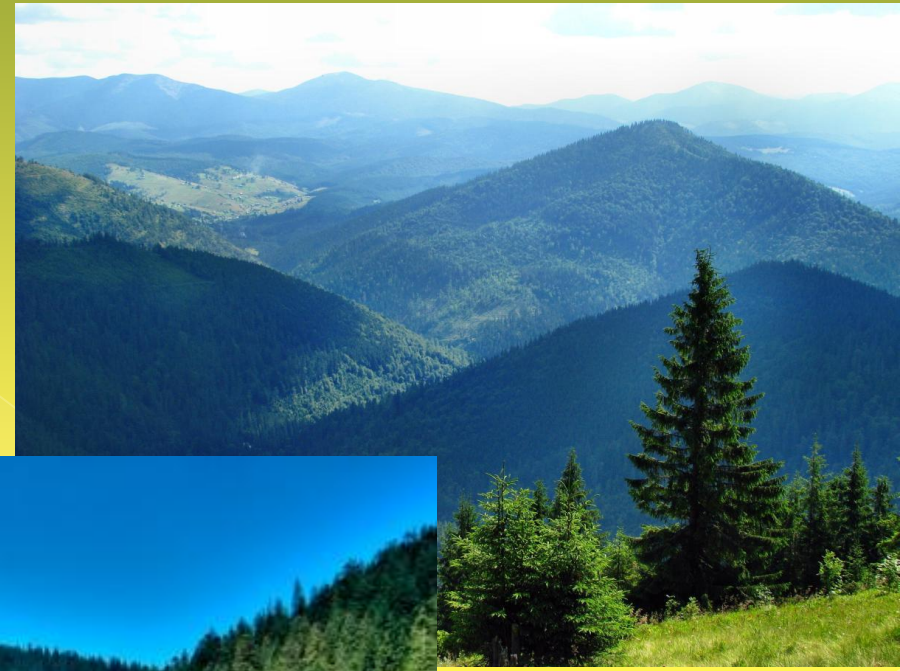
В Українських Карпатах зосереджений великий природоохоронний фонд різного рівня заповідності (майже 1500 об'єктів). Найбільший природно-заповідний об'єкт створено у 1980 р. Це — *Карпатський національний природний парк* (50,3 тис. га), в якому значну площу займають ліси, луки і пасовища. У парку багаті рослинність і тваринний світ (близько 60% усієї флори Українських Карпат). Парк знаходиться у верхів'ях Пруту і Черемошу. Тут зосереджені середньовисотні Горгани, Ворохта-Путильське низькогір'я і найвищий в Українських Карпатах масив — Чорногора. Для цього регіону характерна вертикальна поясність, густа мережа невеликих швидкоплинних річок, мальовничих високогірних озер.

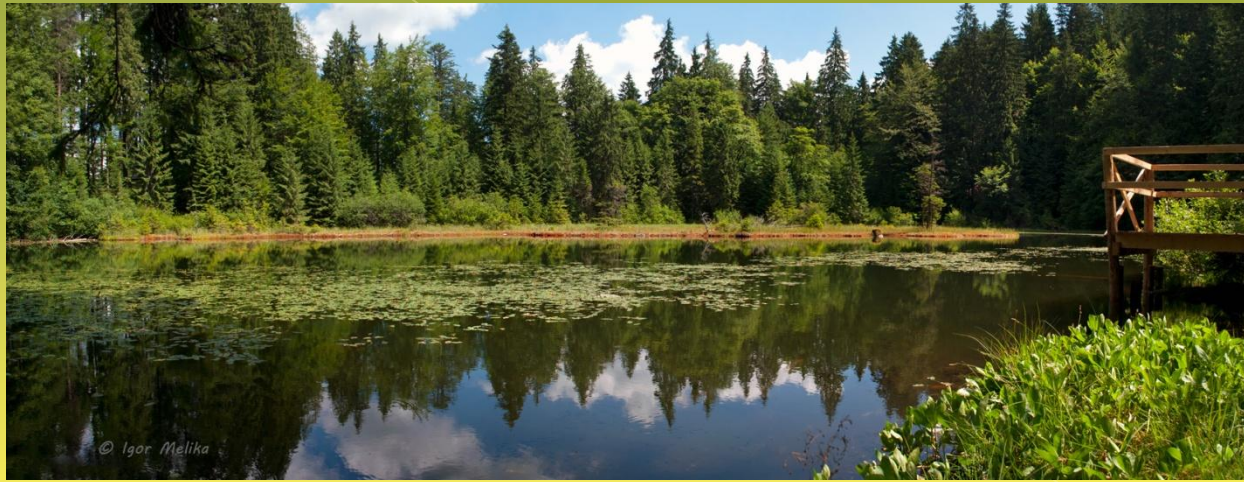
- Особливий дар природи національного природного парку — це джерела з мінеральною водою. З цими об'єктами тісно пов'язані рекреаційно-лікувальна та рекреаційно-туристська діяльність національного парку.
- Завдяки гарним кліматичним умовам, біогеографічній оригінальності, етнографічним пам'яткам, територія парку традиційно використовувалась для рекреаційних і туристичних цілей ще з початку ХХ століття. За останні десятиріччя на турбазах, в будинках відпочинку, дитячих таборах і санаторіях щороку відпочиває близько мільйона чоловік.
- У парку створено 48 туристичних маршрутів, діє мережа стаціонарних рекреаційних пунктів, влаштовано екологічні та науково-пізнавальні маршрути, добре розвинена інфраструктура сільського зеленого туризму, діє низка закладів стаціонарної рекреації (санаторії, лікувально-оздоровчі комплекси, оздоровчі табори та інше).

Другим за величиною є створений в 1989 р. національний природний парк Синевир, розташований у верхів'ях річок Тересля та Ріка . Район характеризується різким вертикальним розчленуванням, крутосхилими формами рельєфу, кам'янистими осипищами, глибокими річковими долинами, багатими і різноманітними флорою та фауною. У верхів'ях р. Тересля (989 м) розміщене відоме озеро Синевир.

На території парку розташоване відоме верхове оліготрофне болото Глуханя, пам'ятки природи Озірце і Кам'янецький водоспад, а також лісовий заказник «Кам'янка». Є й інші цікаві об'єкти: мінеральні джерела, пам'ятки дерев'яної архітектури, Музей лісу і сплаву, Музей архітектури і побуту «Старе село».

У 1993 р. в Українських Карпатах створено *Карпатський біосферний заповідник* (57,9 тис. га) на основі Карпатського природного заповідника. Майже вся його територія вкрита лісом.

Доскладу заповідника входять п'ять окремих гірських масивів (філіалів), розміщених у різних гірських районах Українських Карпат: Угольсько-Широколужанський, Чорногірський, Мармароський, Свидовецький і Стужицький, і один рівнинний масив — Хустський, або Долина нарцисів, розміщений на Закарпатській низовині.

Угольсько-Широколужанський масив знаходиться у центральній частині Українських Карпат (на південних відрогах Полонинського хребта). Він відомий найбільшими в Європі буковими пралісами, ділянками таких реліктових лісостанів, як *ягідний тис, широколиста липа, європейська та біла ялина*.

Унікальною пам'яткою природи, що входить до Карпатського біосферного заповідника, є найвищий в Українських Карпатах *Чорногірський масив*. Охороняються субальпійські і альпійські біоценози, а також старі ялинові і ялицеві ліси. Високу продуктивність мають буково-ялицево-смерекові деревостани на *Мармароському масиві*, де вони охороняються на висоті 800-1700 м. На *Свидовецькому гірському масиві* об'єктом охорони є найвищі в державі деревостани дуба звичайного і дуба скельного, а також біологічно стійкі буково-дубові та ялицево-дубові праліси. *Стужицький масив* знаходиться у Великоберезнянському районі Закарпаття на північному заході. Тут на висоті 1200-1250м ростуть букові та ялицеві ліси, які є об'єктом охорони.

У рівнинній частині Закарпатської низовини поблизу Хуста розташована *Долина нарцисів*. Тут охороняються унікальні природні зарості центральноєвропейського вузьколистого білокріткового нарциса, який у природі трапляється дуже рідко і занесений до Червоної книги України.

На початку 1997 р. у Покутсько-Буковинських Карпатах створено *національний природний парк Вижницький* (Чернівецька обл.) площею 7,9 тис. га. Основне призначення парку — охорона і раціональне використання лісових ресурсів і довкілля, дослідження актуальних екологічних проблем регіону.

У 1997 р. в Українських Карпатах у Надвірнянському районі на Івано-Франківщині організовано природний заповідник Горгани (5,3 тис. га). Він знаходиться у середньогірній частині Горган, має цінні лісові ресурси. Ліси тут переважно смереково-ялицеві (подекуди трапляється кедр), мають велике господарське значення і відіграють важливу природоохоронну функцію — оберігають ґрунти на крутих схилах гір від ерозії, сприяють акумуляції вологи в ґрунті тощо. Завдання заповідника — охорона земель, комплексне вивчення горганського середньогір'я.

У 1999 р. в Українських Карпатах створено великий (208тис. га) перший у світі міжнародний біосферний заповідник Східні Карпати, куди входять природоохоронні об'єкти України, Польщі і Словаччини. Від України до цього біосферного заповідника включено територію *Надсянського регіонального ландшафтного парку*, що зосереджений в прикордонному Турківському районі Львівщини, а також *Стужицький масив* Карпатського біосферного заповідника (Закарпаття).

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!

